

УДК: 343.17

DOI: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2022-3-1-131-136>

Шульга Андрій Олександрович,
кандидат юридичних наук, доцент
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6600-2904>

ДЕКРИМІНАЛІЗАЦІЯ НОЖІВ ЯК РІЗНОВИДУ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У статті розглянуто питання декриміналізації в Україні ножів як різновиду холодної зброї. Наведено аргументи стосовно того, що ніж є приладом багатофункціональним та не призначений тільки для нанесення тілесних ушкоджень і вчинення інших кримінальних правопорушень. Зазначено, що ножі, зокрема ті, які відносяться до категорії мисливської холодної зброї, можуть бути застосовані як у побуті, так і для виконання тих функцій, завдяки яким вони мають певну назву (мисливські, військові, спортивні тощо). Звернуто увагу на статистичні дані щодо вчинення злочинів (тілесні ушкодження, вбивства тощо) за допомогою звичайних побутових ножів (кухонних, канцелярських тощо). Запропоновано вважати вчинення кримінального правопорушення з використанням як знаряддя злочину будь-якого ножа, навіть того, який не належить до різновиду холодної зброї, кваліфікованим складом кримінального правопорушення та як обставину, що обтяжує кримінальну відповідальність. Факт носіння, виготовлення, ремонту або збуту ножа не має утворювати складу злочину, адже ніж сам по собі є предметом матеріального світу, проте суспільну небезпеку становить тільки в разі застосування його як знаряддя вчинення кримінального правопорушення.

Ключові слова: холодна зброя; декриміналізація; ніж; різновид холодної зброї; кримінальне правопорушення; обставина, яка обтяжує відповідальність; кваліфікуюча ознака.

Постановка проблеми. Одним із злочинних проявів сучасного суспільства є наявність великої кількості нелегальної зброї в населення. Віроломна війна Російської Федерації проти України зламала багато сталих меж у галузі правових важелів регулювання відносин, зокрема і у сфері обігу зброї. На сьогодні досить проблемним постає питання саме стосовно носіння, виготовлення, ремонту або збуту ножів як різновиду холодної зброї без передбаченого законом дозволу. Зазначена проблема не є новою і досить часто викликає подвійне розуміння стосовно наявності саме факту кримінального правопорушення. Адже не завжди людина, яка використовує ніж у своєму повсякденному житті, є злочинцем, і водночас не завжди злочинці для досягнення своєї злочинної мети використовують як знаряддя вчинення кримінального правопорушення саме ножі, що відповідно до вимог методики криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів відносяться до холодної зброї [1]. Тому на практиці досить часто трапляються випадки притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які за своєю характеристикою є законослухняними та

цілком безпечними для суспільства. Тоді як справжні злочинці з метою вчинення суспільно небезпечних діянь (кримінальних правопорушень) використовують ножі, які не характеризуються ознаками холодної зброї, і тим самим намагаються уникнути відповідальності за носіння зняряддя вчинення кримінального правопорушення, наприклад у вигляді звичайного кухонного ножа тощо. Отже, актуальність порушеного питання полягає у справедливому визначенні покарання для осіб, які використовують будь-які ножі, навіть ті, що не підпадають під ознаки холодної зброї, як зняряддя вчинення кримінального правопорушення і недопущення притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які використовують ножі в звичайних побутових цілях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Щодо ступеня розробленості теми декриміналізації ножів як різновиду холодної зброї, то ґрунтовних наукових праць із цього питання не так багато. У наукових та фахових колах указана проблема завжди розглядається в тандемі з методикою розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом холодної зброї. Про те, що стосується виділення саме ножів як різновиду холодної зброї з переліку предметів, які відносяться до холодної зброї (декриміналізації), у роботах учених-криміналістів майже не йдеться. Зокрема, теоретичним питанням щодо дослідження холодної зброї присвячено розвідки таких учених-правників, як О. В. Антонюк [2, с. 145–149], А. С. Голоколосова [3, с. 97–101], І. В. Загородній [4, с. 130–133], О. Л. Кобилянський [5], А. С. Пашиєва [6, с. 16], О. Л. Христов, Р. С. Негрієнко [7, с. 146–148] та ін. Але більшість науковців та фахівців у галузі криміналістики та кримінального права переважно схиляються до вдосконалення саме методик розслідування чи кваліфікації кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом ножів як різновиду холодної зброї, конкретних пропозицій стосовно декриміналізації ножів майже не розглядається.

Метою статті є спроба з позицій права, моральності та криміналістичних методик у галузі спеціальних досліджень холодної зброї довести доцільність декриміналізації ножів як різновиду холодної зброї.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом досить нагальним є питання щодо безпеки людини і громадянина в межах України. Неоголошена агресія Російської Федерації проти України суттєво підірвала безпекову складову держави. Особливе занепокоєння викликає неконтрольований обіг зброї серед населення України. Так, за результатами дослідження «Незаконний обіг і використання зброї в Україні у 2020 році», проведеного Центром безпекових досліджень «СЕНСС», з'ясовано, що правоохоронними органами України було виявлено 1600 випадків незаконного поводження зі зброєю. У межах дослідження вивчалася інформація про події та статистичні дані, що стосуються всієї території України, окрім тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та частин Донецької та Луганської областей, що не контролюються Урядом України [8].

Проте наведені вище дані стосуються всіх видів зброї, а не тільки холодної. У цій статті мова піде про декриміналізацію холодної зброї.

Згідно з ч. 2 ст. 263 Кримінального кодексу України (далі – КК України), носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин,

або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років. З огляду на вказану норму, цей вид кримінального правопорушення відноситься до злочину середньої тяжкості. Отже, кожний, хто вирішив поїхати на риболовлю чи за місто на грибний промисел, чи просто на природу для відпочинку і має при собі придбаний, імовірно, у галантерейній крамниці або у крамниці господарських товарів чи в інтернет-магазині ніж, може легко стати об'єктом кримінального переслідування. Адже на сьогодні в різних торговельних мережах можна вільно придбати будь-який ніж, і не факт, що за встановленими критеріями холодної зброї [9] він не виявиться саме такою зброєю. Аналізуючи статистику вчинення зазначених кримінальних правопорушень, яку у своїй роботі наводять Ф. О. Кіріленко та А. П. Загорулько, у 2013 році зареєстровано 2626 кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним поводженням із холодною зброєю. Із використанням цієї зброї скоєно 1242 злочини, у тому числі 143 вбивства, 155 розбійних нападів, спричинено 119 умисних тяжких тілесних ушкоджень. Майже аналогічну картину стосовно застосування холодної зброї спостерігаємо й у 2014 році: 1034 злочини вчинено з використанням холодної зброї. Зокрема, за цей період скоєно 146 убивств, 121 розбійний напад, заподіяно 119 умисних тяжких тілесних ушкоджень. У 2015 році ситуація стосовно вчинення кримінальних правопорушень із застосуванням холодної зброї майже не змінилася. У 2016 році вчинення зазначених злочинів скоротилося на 18 %, а кількість кримінальних правопорушень, які вчинялися із застосуванням холодної зброї, зменшилася майже у 2,5 рази (вбивства, розбійні напади, умисні тяжкі тілесні ушкодження). У 2017 році ці кримінальні правопорушення зберегли тенденцію до зменшення [10, с. 121]. Наведені статистичні дані свідчать, що зазначені тяжкі та особливо тяжкі злочини вчиняються виключно за допомогою холодної зброї, тобто кинджалами, фінськими ножами, кастетами чи іншими видами холодної зброї. Але відомо, що ніж – це тільки один із видів холодної зброї, навіть не кожен ніж може бути визнаний холодною зброєю. На жаль, чіткої статистики стосовно того, якою саме холодною зброєю (кухонним ножом, кастетом, нунчаками чи битою) або за допомогою якої саме метальної холодної зброї (луки, арбалети тощо) були вчинені зазначені кримінальні правопорушення, у вільному доступі немає. Якщо проаналізувати конкретні кримінальні провадження, то, як правило, відсоток ножів як різновиду холодної зброї, за допомогою яких вчинялися вказані вище злочини, не буде перевищувати і 50 %, а якщо розглянути самі знаряддя злочину, то серед цих ножів саме до холодної зброї буде належати не більше 20–25 %. На основі власного досвіду слідчої практики можна констатувати, що більшість особливо тяжких злочинів із застосуванням холодної зброї, зокрема ножів, учиняється не ножами, які виключно відносяться до холодної зброї, а саме звичайними побутовими ножами (кухонними, господарськими тощо). Отже, сам предмет у вигляді ножа може мати багато функцій і різне призначення, у тому числі і кримінальне, на відміну, наприклад, від того ж кастета, нунчаків, шабель, мечів, шпаг, шашок тощо, які спеціально створені саме для нанесення тілесних ушкоджень людині або для її вбивства. Тому вбачаємо доцільним з метою упорядкування визначення об'єктів, які можуть бути визнані суто холодною зброєю, виключити всі види ножів із переліку холодної зброї і декриміналізувати їх, як це пропонує О. Л. Кобилянський [5]. Так, у багатьох країнах Заходу (США, Англія, Швейцарія тощо) носіння холодної зброї не є злочином, але у разі вчинення за її допомогою злочину це вважається

обставиною, яка обтяжує відповідальність [11]. Дійсно, якщо тяжкі насильницькі злочини досить часто вчиняються звичайним кухонним ножом, то чому тоді кухонні, інші побутові ножі (канцелярські тощо) холодною зброєю не вважаються? Хоча тілесні ушкодження вони наносять не менш небезпечні, ніж ті ножі, які підпадають під ознаки холодної зброї.

На нашу думку, декриміналізація ножа як холодної зброї здатна вирішити багато питань стосовно використання цього предмета в туристичних, господарських справах тощо. Зокрема, із погляду моралі, декриміналізація ножів зменшить психологічне напруження особи стосовно придбання, носіння чи їх збуту. Оскільки ніж – це річ багатофункціональна, стверджувати, що він спеціально створений для вчинення тяжких або особливо тяжких насильницьких злочинів, на відміну від того ж кастета, нунчаків чи бойової булави тощо, є не зовсім правильним. Стосовно ж санкцій за вчинення насильницьких кримінальних правопорушень за допомогою ножа, зокрема будь-якого, навіть кухонного, побутового, господарського, вони мають призначатися за кваліфікуючими ознаками, наприклад із застосуванням ножа. Тобто кримінальна відповідальність повинна встановлюватися з обтяжуючими обставинами. Тому вважаємо, що з ч. 2 ст. 263 чинного КК України потрібно виключити слова «кинджали», «фінські ножі», що, безумовно, не вплине на збільшення кримінальних правопорушень із застосуванням ножів.

Висновки. По-перше, носіння, виготовлення, ремонт або збут ножів як різновиду холодної зброї не має сенсу вважати кримінальним правопорушенням, оскільки ніж, як і будь-який побутовий предмет, може бути не тільки знаряддям учинення кримінального правопорушення, а й предметом багатофункціонального, зокрема побутового, призначення. Щодо знаряддя злочину, то ним може бути будь-який ніж суто побутового призначення, наприклад кухонний чи канцелярський ніж, який офіційно до різновиду холодної зброї не відноситься.

По-друге, учинення кримінального правопорушення з використанням як знаряддя злочину будь-якого ножа, навіть того, який не належить до різновиду холодної зброї, повинно кваліфікуватися як обставина, що обтяжує кримінальну відповідальність, та визнаватися кваліфікуючою ознакою кримінального правопорушення. Отже, сам факт носіння, виготовлення, ремонту або збуту ножа не має утворювати складу злочину, адже ніж сам по собі є предметом матеріального світу й суспільну небезпеку становить тільки тоді, коли його застосовують як знаряддя вчинення кримінального правопорушення.

Список використаних джерел

1. Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів : затверджена рішенням розширеного засідання секції НКМР Міністерства юстиції України з проблем трасології та судової балістики із залученням членів Координаційної ради з питань судової експертизи; протокол від 15.01.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/no002320-99#Text> (дата звернення: 01.04.2022).
2. Антонюк О. В. Окремі аспекти взаємодії слідчих та оперативних підрозділів у розслідуванні хуліганства, вчиненого із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого з метою нанесення тілесних ушкоджень. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6. С. 145–149. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/6/tom_2/34.pdf (дата звернення: 01.04.2022).
3. Голоколосова А. С. Реалізація законодавчого регулювання проведення судової експертизи холодної зброї та шляхи його вдосконалення. *Кримінальний процес і криміналістика*. 2016. № 4. С. 97–101. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/04/19.pdf> (дата звернення: 01.04.2022).

4. Загородній І. В. Криміналістичне вивчення способу вчинення злочинів, пов'язаних із нанесенням тілесних ушкоджень. *Криміналістичні та кримінально-процесуальні засоби оптимізації досудового розслідування*: матеріали III дистанційної конференції до 20-річчя НУ «ОЮА» та 170-річчя Одеської школи права (м. Одеса, 11 грудня 2017 р.) / відп. за вип. В. В. Тищенко, І. В. Гловюк, Ю. О. Гресь; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Юридична література, 2017. С. 130–133.
5. Кобилянський О. Л. Холодна зброя: аспекти декриміналізації. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/3605/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%20%D0%9B%D0%B5%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87.pdf> (дата звернення: 01.04.2022).
6. Пашиєва А. С. Криміналістичне дослідження металльної холодної зброї: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ. нац. академія внутр. справ. 2020. 20 с.
7. Христов О. Л., Негрієнко Р. С. Визначення об'єктів пошуку під час підготовки до проведення обшуку у кримінальних провадженнях, що стосуються використання холодної зброї або знарядь фізичного впливу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 2. С. 146–148. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2016/42.pdf (дата звернення: 01.04.2022).
8. Результати дослідження «Незаконний обіг і використання зброї в Україні у 2020 році». URL: <https://censs.org/illcit-arms-2020/> (дата звернення: 01.04.2022).
9. Про основні критерії визначення холодної зброї. URL: https://zbroya.info/uk/blog/17140_prosnovni-kriteriyi-viznachennia-kholodnoyi-zbroyi/ (дата звернення: 01.04.2022).
10. Кіріленко Ф., Загорулько А. Незаконний обіг зброї і стан боротьби зі злочинами, вчиненими з її використанням. *Національний юридический журнал: теорія і практика*. 2017. С. 119–123. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/6/part_2/26.pdf (дата звернення: 01.04.2022).
11. Право громадян зберігати і носити зброю. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%8F%D0%BD_%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B3%D0%B0%D1%82%D0%B8_%D1%96_%D0%BD_%D0%BE%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B8_%D0%B7%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%8E (дата звернення: 01.04.2022).

References

1. Metodyka kryminalistychnoho doslidzhennia kholodnoi zbroi ta konstruktyvno skhozhykh z neiu vyrobiv [Methods of forensic investigation of cold steel and structurally similar products]: zatverdzhena rishenniam rozshyrenoho zasidannia sektsii NKMR Ministerstva yustytisii Ukrainy z problem trasolohii ta sudovoi balistyky iz zaluchenniam chleniv Koordynatsiinoi rady z pytan sudovoi ekspertyzy; protokol vid 15.01.1999 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/no002320-99#Text> (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
2. Antoniuk, O. V. (2016). Okremi aspekty vzaiemodii slidchyykh ta operatyvnykh pidrozdiliv u rozsliduvanni khulihanstva, vchynenoho iz zastosuvanniam vohnepalnoi abo kholodnoi zbroi chy inshoho predmeta, spetsialno prystosovanoho abo zazdalehid zahotovlenoho z metoiu nanesennia tilesnykh ushkodzen [Certain aspects of the interaction of investigative and operational units in the investigation of hooliganism committed with the use of firearms or other weapons or other objects, specially adapted or pre-prepared for the purpose of inflicting bodily harm]. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*. № 6. С. 145–149. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/6/tom_2/34.pdf (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
3. Holokolosova, A. S. (2016). Realizatsiia zakonodavchoho rehuliuвання provedennia sudovoi ekspertyzy kholodnoi zbroi ta shliakhy yoho vdoskonalennia [Implementation of legislative regulation of forensic examination of cold steel and ways to improve it]. *Kryminalnyi protses i kryminalistyka*. № 4. С. 97–101. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/04/19.pdf> (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
4. Zahorodnii, I. V. (2017). Kryminalistychno vyvchennia sposobu vchynennia zlochniv, poviazanykh iz nanesenniam tilesnykh ushkodzen [Forensic study of the manner of committing crimes related to infliction of bodily harm]. *Kryminalistychni ta kryminalno-protseualni zasoby optyimizatsii dosudovoho rozsliduvannia*: materialy III dystantsiinoi konferentsii do 20-richchia NU «OluA» ta 170-richchia Odeskoj shkoly prava (m. Odesa, 11 hrudnia 2017 r.) / vidp. za vyp. V. V. Tishchenko, I. V. Hloviuk, Yu. O. Hres; Nats. un-t «Odeska yurydychna akademiia». Odesa: Yurydychna literatura. С. 130–133 [in Ukrainian].
5. Kobylanskyi, O. L. Kholodna zbroia: aspekty dekriminalizatsii [Cold steel: aspects of decriminalization]. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/3605/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%BB%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20>

- Do%9E%Do%BB%Do%B5%Do%B3%20%Do%9B%Do%B5%Do%BE%Do%BD%D1%96%Do%B4%Do%BE%Do%B2%Do%B8%D1%87.pdf (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
6. Pashyieva, A. S. (2020). Kryminalistychne doslidzhennia metalnoi kholodnoi zbroi [Forensic investigation of metal melee weapons]: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09. Kyiv. nats. akademiia vnutr. sprav. 20 s. [in Ukrainian].
  7. Khrystov, O. L., Nehriienko, R. S. (2016). Vyznachennia obektiv poshuku pid chas pidhotovky do provedennia obshuku u kryminalnykh provadzhenniakh, shcho stosuiutsia vykorystannia kholodnoi zbroi abo znariad fizychnoho vplyvu [Identification of search objects in preparation for a search in criminal proceedings involving the use of cold steel or weapons]. Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal. № 2. S. 146–148. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2016/42.pdf (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
  8. Rezultaty doslidzhennia «Nezakonnii obih i vykorystannia zbroi v Ukraini u 2020 rotsi» [The results of the study "Illicit trafficking and use of weapons in Ukraine in 2020"]. URL: <https://censs.org/illcit-arms-2020/> (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
  9. Pro osnovni kryterii vyznachennia kholodnoi zbroi [On the main criteria for determining cold steel]. URL: https://zbroya.info/uk/blog/17140_pro-osnovni-kriteriyi-viznachennia-kholodnoyi-zbroyi/ (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
  10. Kirilenko, F., Zahorulko, A. (2017). Nezakonnii obih zbroi i stan borotby zi zlochynamy, vchynenyymi z yii vykorystanniam [Illicit trafficking in weapons and the state of the fight against crimes committed with its use]. Natsionalnyi yurydycheskyi zhurnal: teoryia y praktyka. S. 119–123. URL: http://www.jurnaluljuristic.in.ua/archive/2017/6/part_2/26.pdf (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].
  11. Pravo hromadian zberihaty i nosyty zbroiu [The right of citizens to keep and bear arms]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%Do%B0%Do%B2%Do%BE_%D0%B3%D1%80%Do%BE%Do%BC%Do%B0%Do%B4%D1%8F%Do%BD_%D0%B7%Do%B1%Do%B5%D1%80%D1%96%Do%B3%Do%B0%D1%82%Do%B8_%D1%96_%Do%BD%Do%BE%D1%81%Do%B8%D1%82%Do%B8_%Do%B7%Do%B1%D1%80%Do%BE%D1%8E (data zvernennia: 01.04.2022) [in Ukrainian].

Shulha Andriy,

PhD in Law, Associate Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Mariupol)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6600-2904>

DECriminalIZATION OF KNIVES AS A VARIETY OF COLD WEAPONS: CRIMINAL LEGAL ASPECT

The article considers the issue of decriminalization of knives in Ukraine as a type of cold steel. Legal, moral and special arguments are given regarding the fact that the knife is a multifunctional device and is not intended only for inflicting bodily harm and committing other criminal offenses. The author of the article points to the fact that among the types of cold steel there are specially adapted items exclusively for inflicting bodily harm or committing other criminal offenses. Among such items, the author notes sabers, swords, bones, fists, nunchakus, bows, arrows, crossbows, various types of metal melee weapons. But knives, in particular, which belong to the category of hunting melee weapons, etc., are multifunctional and can be used both in everyday life and to perform the functions due to which they have a certain name (hunting, military, sports, etc.). After all, today in various retail chains you can freely buy any knife, and not the fact that according to the established criteria of cold steel, it will not be just such a weapon. In order to substantiate the proposal, the author provides statistics on the commission of crimes (bodily harm, murder, etc.) with ordinary household knives (kitchen, stationery, etc.), in particular, indicates that the number of criminal offenses using household knives is many times greater than using knives related to cold steel. Thus, the author of the article proposes to consider the commission of a criminal offense with the use of any knife as an instrument of crime, even that does not belong to the type of cold steel, a qualified criminal offense and as an aggravating circumstance. Consequently, the very fact of carrying, making, repairing or selling a knife should not constitute a crime, because the knife itself is the subject of the material world, but poses a public danger only when the knife is used as an instrument of a criminal offense. As for the instrument of the crime, it can be any purely household knife, such as a kitchen or stationery knife, which officially does not belong to the type of cold steel. In our opinion, the decriminalization of the knife as a melee weapon can solve many issues related to the use of this item in tourism, business, etc.

Key words: cold steel; decriminalization; knife; type of cold steel; criminal offense; aggravating circumstance; qualifying feature.

Надіслано до редколегії 11.04.2022
Рекомендовано до публікації 15.04.2022